

8.2 บุคคลสำคัญและผลงานในสมัยกรุงศรีอยุธยา

ในยุคอาณาจักรอยุธยาที่มีความเจริญสูงสุดในทุกๆ ด้าน ทั้งการเมือง การปกครอง การทหาร การค้าขาย รวมทั้งศิลปวัฒนธรรม เนื่องจากเป็นราชธานีอยู่นานถึง 417 ปี มีกษัตริย์สืบต่อมาถึง 33 พระองค์ ตัวอย่างของบุคคลสำคัญที่ได้สร้างสรรค์วัฒนธรรมในสมัยอยุธยาที่สำคัญ เช่น

8.2.1 พระบรมไตรโลกนาถ ทรงเป็นรัชกาลที่ 8 แห่งกรุงศรีอยุธยา ทรงมีพระปรีชาสามารถ ทั้งการรบ การปกครอง การศาสนาทั้งพราหมณ์และพุทธ ได้ทรงพระราชนิพนธ์หนังสือ “มหาชาติคำหลวง” (เวสสันดรชาดก) เป็นภาษาไทย

8.2.2 พระนารายณ์มหาราช ในสมัยพระนารายณ์มหาราช กรุงศรีอยุธยามีการติดต่อกับชาวต่างชาติหลายชาติ พระนารายณ์มหาราชทรงรับเอาวัฒนธรรมตะวันตกมาปรับปรุงวัฒนธรรมไทย ในด้านต่างๆ ทรงปรับปรุงกฎหมายและตรากฎระเบียบขึ้นมาใหม่ให้เหมาะสมกับสภาพบ้านเมือง เช่น แก้ไขระเบียบธรรมเนียมเข้าเฝ้า การแต่งกาย และทรงรับเอาความเจริญทางเทคโนโลยีและวิชาการต่างๆ มาใช้ในไทย เช่น การใช้ปฏิทิน ดาราศาสตร์

8.2.3 เจ้าฟ้าธรรมาธิเบศร์ เจ้าฟ้าธรรมาธิเบศร์ได้ทรงนิพนธ์วรรณคดีหลายเรื่อง เช่น กาพย์เห่เรือ ซึ่งได้รับคำนิยามว่าเป็นกาพย์ที่ดีที่สุดและทรงมีผลงานวรรณกรรมด้านศาสนา คือนันทโศกนันทสุตาคำหลวง และพระมาลัยคำหลวง

8.2.4 เจ้าพระยาวิไชยเณทร์ เจ้าพระยาวิไชยเณทร์เป็นชาวกรีกเดิมชื่อ คอนสแตนติน ฟอลคอน เป็นชาวตะวันตกคนแรกที่เข้ามารับราชการในสมัยพระนารายณ์มหาราช จนได้เลื่อนตำแหน่งเป็นเจ้าพระยาวิไชยเณทร์ ท่านมีคุณงามความดีและมีบทบาททางการค้าระหว่างไทยกับฝรั่งเศส

8.2.5 ออกญาเสนาภิมุข หรือ ยามาตา นางามาสา ความสัมพันธ์ไทยกับญี่ปุ่นปรากฏหลักฐานอย่างเป็นทางการในรัชสมัยสมเด็จพระเอกาทศรถ มีชาวญี่ปุ่นที่ได้รับราชการมีความดีความชอบ และได้รับการยกย่องได้แก่ ออกญาเสนาภิมุข หรือ ยามาตา นางามาสา มีตำแหน่ง เป็นเจ้ากรมอาสาญี่ปุ่น รับราชการตั้งแต่สมัยสมเด็จพระเอกาทศรถด้วยความซื่อสัตย์สุจริตได้มีบทบาทสำคัญในการคลี่คลายสถานการณ์วุ่นวายเนื่องจากปัญหาในการสืบราชสมบัติ หลังการสิ้นพระชนม์ของพระเจ้าทรงธรรมหลายครั้ง

8.2.6 เจกอะหมัด คูมี ได้รับการแต่งตั้งจากพระเจ้าทรงธรรม ให้เป็นพระยาเจกอะหมัด รัตนราชเศรษฐีว่าที่เจ้ากรมท่าขวาและจุฬาราชมนตรี ท่านมีบทบาททางการเมืองของชาวมุสลิมต่อกรุงศรีอยุธยา นับว่าเป็นปฐมจุฬาราชมนตรีของอิสลามในประเทศไทย

8.3 บุคคลสำคัญและผลงานในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์

สมัยรัตนโกสินทร์ได้นำวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีของกรุงศรีอยุธยามาใช้ในเกือบทุกด้าน โดยนำมาปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาพสังคมและสถานการณ์บ้านเมือง ตัวอย่างบุคคลสำคัญและผลงานในการสร้างสรรค์วัฒนธรรมไทยในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ เช่น

8.3.1 พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช (รัชกาลที่ 1) ทรงโปรดให้ย้ายราชธานีจากกรุงธนบุรีมาสร้างกรุงเทพมหานครขึ้นที่ฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยา ได้ทรงสร้างพระบรมมหาราชวังและวัดพระศรีรัตนศาสดารามขึ้น ทรงบูรณะปฏิสังขรณ์วัดวาอารามและพระพุทธรูปโบราณที่ถูกทอดทิ้งให้ชำรุดตามหัวเมืองต่างๆ มีการสังคายนาพระไตรปิฎกครั้งที่ 11 ในด้านศิลปะทรงรวบรวม